

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/61750,XI-Ogolnopolskie-Seminarium-Naukowe-Kobieta-w-izolacji-w-100-lecie-polskiego-wie.html>
2023-09-30, 21:26

XI Ogólnopolskie Seminarium Naukowe „Kobieta w izolacji w 100-lecie polskiego więziennictwa. Kształtowanie postaw obywatelskich i patriotycznych jako jeden z aspektów resocjalizacji” - Grudziądz, 15-16 listopada 2018

W trakcie Seminarium Wykład Inaugurujący pt. „Generał profesor Elżbieta Zawacka 1909-2009. Nauczyciel, bohater konspiracji niepodległościowej, więzień polityczny okresu stalinowskiego i Kustosz Pamięci Narodowej” wygłosił prof. Mirosław Golon, dyrektor Oddziału IPN w Gdańsku.

Pomnik Elżbiety
Zawackiej w
Toruniu

Dokładnie 65 lat temu, w połowie listopada 1953 roku Elżbieta Zawacka, jedna z największych bohaterek II wojny światowej, więziona już od 5 września 1951 r., została przewieziona do więzienia dla kobiet w Grudziądzu. Wcześniej, po aresztowaniu w Olsztynie i jednej nocy w tamtejszym areszcie, przez 14 miesięcy była więziona i przesłuchiwana w największej katowni MBP w stalinowsko-bierutowskiej Polsce, czyli na Rakowieckiej w Warszawie, po ostatecznym skazaniu na 10 lat więzienia.

13 grudnia 1952 r. została osadzona w Fordonie i po 11 miesiącach przeniesiono ją do Grudziądza, a stamtąd po ok. 9 miesiącach do więzienia w Bojanowie (pow. Rawicz, woj. poznańskie).

Zwolniona w lutym 1955 roku przez ponad siedem miesięcy nie mogła znaleźć pracy, co było wynikiem dalszych, powięziennych już komunistycznych szykan i represji. Dzielna, słynąca z odwagi i sprawności, Elżbieta Zawacka nie załamała się. Pomimo różnych trudności zrealizowała karierę naukową, której ważnym etapem był doktorat na UMK uzyskany w 1965 r., a przede wszystkim zrealizowała ogromny projekt naukowy i edukacyjny związany z opisaniem i upamiętnieniem losów Polaków w czasie II wojny światowej, szczególnie na Pomorzu.

Grudziądzkie więzienie posiada piękną kaplicę, w której upamiętniono kapelana przedwojennego więzienia ks. Emila Bronisława Sowińskiego, zamordowanego przez Niemców w 1939 r. w czasie Zbrodni Pomorskiej. Od niedawna jest też w gotyckich piwnicach pofranciszkańskiego klasztoru wspaniała Izba Pamięci. Wśród upamiętnionych więźniarek są **dwie wielkie Polki - toruniańska gen. prof. Elżbieta Zawacka oraz gdańszczanka Anna Solidarność.**

